

ANALIZA BILANSA

Dodatak „Narodnom Blagostanju“

BROJ 34

BEOGRAD, 20. AVGUST 1938.

GODINA X

Sadržaj:

Prvo jugoslovensko transportno a. d. Schenker & Co., Beograd
 Друштво за електротехнику и фабрика кабела д. д., Загреб
 Novosadska fabrika kabela d. d., Novi Sad
 Великокикиндска централна штедионица д. д., Велика Кикинда

PRVO JUGOSLOVENSKO TRANSPORTNO A. D. SCHENKER & Co., BEOGRAD

Transport robe u unutrašnjem prometu obično ne za-
 daje toliko teškoća, pa se za njegovo olakšanje uvek i ne
 traže usluge otpremničkih preduzeća, ma da su one i tu ne-
 obično korisne. Međutim, bez ovih usluga međunarodna tr-
 govina se danas ne može ni zamisliti, akamoli praktički obav-
 ljati.

Otpremnička preduzeća imaju za to velik broj struč-
 njaka (tarifera, kalkulatora, akvizitera, dopisnika sa znanjem
 svetskih jezika, carinskih posrednika itd.). Ona raspolazu i
 svim mogućim pomoćnim sredstvima, tako da su u stanju ne
 samo da pruže svojim komitentima najpouzdanije informa-
 cije, nego da im svojim posredovanjem čine upravo neproce-
 njive usluge kod uvoza, izvoza ili provoza robe. Za razvitak
 spoljne trgovine naročito su važna velika otpremnička predu-
 zeća sa razgrađenom mrežom filijala i poslovnim prijateljima
 u raznim zemljama. Uvoznici i izvoznici od njih će moći da
 budu najbolje usluženi. Ovakva preduzeća neobično mnogo
 znače za naše poslovne veze i odnose s inostranstvom. Ne održa-
 vaju nam samo postojeće, nego stvaraju i nove veze. Evo
 za to i jednog primera. Sušak do sada nije imao nikakve pa-
 robrodarske veze sa čitavim nizom vrlo važnih luka na istoč-
 nom delu Sredozemnog Mora, na Crvenom Moru, na obalama
 Istočne Afrike, u Indiji i na Dalekom Istoku (Kina, Japan itd.).
 Blagodareći nastojanjima Prvog jugosl. transportnog društva
 a. d. Schenker & Co., koje je sklopilo ugovor sa nemačkim
 društvom Schult-Orient-Linie, te su veze sada ostvarene, kao
 što smo to javili u Obaveštajnoj službi (br. 27 od 2 jula
 o. g.). Našim izvoznicima data je time mogućnost da svoju
 robu šalju u pomenute luke direktnim konosmanima uz snoš-
 ljivu vozarinu, a uvoznicima da primaju kolonijalnu robu bez
 upotrebe znatno skupljih obilaznih puteva.

Prvo jugoslovensko transportno društvo a. d. Schenker
 & Co., Beograd, je naše najjače otpremničko preduzeće. Os-
 novano je 1920 god. od strane velikog internacionalnog trans-
 portnog preduzeća Schenker & Co., a uz učešće Jugosloven-
 ske banke i drugih domaćih interesenata. Pored centrale u
 Beogradu, društvo ima i čitav niz filijala, i to: u Zagrebu, Ma-
 riboru, Jesenicama, Subotici, Novom Sadu, na Sušaku i u So-
 lunu, dakle u mestima koja su najvažnija, kako za našu iz-
 voznu tako i za uvoznu trgovinu. U godinama privredne de-
 presije bilansi su i ovde zaključivani s gubitkom, jer su, zbog
 opadanja obima svetske pa i naše spoljne trgovine, i prihodi
 društva stalno opadali, a rashodi se nisu mogli istim tempom
 smanjivati. Do kraja 1935 ukupni gubitak bio je dostigao
 1 milion 363 hilj. dinara. U vezi s tim glavnica je u toku 1936
 bila smanjena za 90%, sa 1,5 miliona na 150 hilj. din. Istovre-
 meno je bilo rešeno da se ona putem novih uplata ponovo po-
 visi na 1,5 mil. U toku prošle godine došlo je i do novog

povišenja glavnice na 3 mil., a nedavno je doneta odluka o
 njenom povišenju na 5 mil. din.

Početkom 1936 izvršena je i uspešna reorganizacija pre-
 duzeća, a u martu iste godine društveno sedište je preneto
 iz Zagreba u Beograd. Otstranjene su i sve smetnje koje su
 ranijih godina otežavale rad društva.

Bilansi za poslednje četiri godine ovako izgledaju:

Aktiva	1934	1935	1936	1937
		u hiljadama dinara		
Gotovina	398	543	537	659
Hartije od vrednosti	7	1	1	1
Dužnici	10.004	19.033	22.315	21.251
Inventar	221	203	196	278
Prelazne pozicije	157	14	3	—
Gubitak	565	1.363	—	—
Pasiva				
Glavnica	1.500	1.500	1.500	3.000
Rezervni fond	75	75	75	150
Penzioni fond	—	—	—	11
Poverioci	9.777	18.859	21.117	18.322
Prelazne pozicije	—	723	—	35
Čisti dobitak	—	—	360	671
Zbir bilansa	11.352	21.157	23.052	22.189
Rashodi				
Prenos gubitka	—	565	13	—
Opšti troškovi	4.133	1.612	2.148	1.910
Plate i dr. lični rash.	—	2.746	3.871	3.091
Porezi	—	242	277	867
Kamata	—	601	522	435
Otpis inventara	—	42	44	72
Otpis nenapl. potr.	288	68	6	31
Čisti dobitak	—	—	360	671
Prihodi				
Prenos dobiti	16	—	—	65
Od špedicije	3.840	4.513	6.441	7.013
Gubitak	565	1.363	—	—
Zbir prihoda-rashoda	4.421	5.876	6.441	7.078

Zbir bilansa krajem 1937 iznosio je 22,2 mil., za 863
 hilj. din. manje nego u prethodnoj godini. U pasivi vidimo da
 je glavica u odnosu na 1936 godinu udvostručena (povećana
 je sa 1,5 na 3 mil.), čista dobit i rezervni fond su takođe ne-
 što veći, ali su poverioci za 2,8 mil. manji. Dužnici, koji pret-
 stavljaju najvažniju poziciju u aktivi, takođe su za oko 1
 mil. din. manji nego u 1936. Ovo smanjenje dužnika je, mož-
 da, i slučajno, a ne treba mu ni inače pridavati veći značaj,
 jer nije znatno. Ne dostiže ni 5% ukupnog iznosa dužnika.
 S obzirom na prirodu otpremničkog posla visina dužnika na
 kraju godine može se razlikovati i za veći procenat od njihove
 prosečne visine u toku godine. Naime, najveći deo iznosa

dužnika otpada na kreditiranu vozarinu, koja se naplaćuje od primaoca robe prilikom predaje dokumenata. Samo izuzetno obračun se vrši periodično (mesečno ili tromesečno), i to s pojedinim većim preduzećima, s filijalama i afiliranim preduzećima i s poslovnim prijateljima — otpremničkim preduzećima u inostranstvu. Inače, ovde »dužnici« pretstavljaju uvek sasvim kratkoročna i sigurna potraživanja, takō da su i ot-pisi dubioza redovno sasvim beznačajni.

Kretanje prihoda od špedicije pokazuje nam da je prošle godine poslovanje bilo nešto življe nego u 1936. S obzirom na to bi trebalo očekivati i odgovarajuće povećanje rashoda. Međutim, uprava je preduzela najrigoroznije mere štednje, tako da su lični rashodi bili skoro isti kao i u 1936, a opšti troškovi su čak za oko 11% manji nego u prethodnoj godini. Izdaci za kamatu, koji su i ranije bili neobično ume-reni, pokazuju takode tendenciju opadanja. Jedino su porezi znatno povećani. Oni iznose 867 hilj. prema 277 hilj. din. u 1936 i mnogo su veći od čistog dobitka.

U upravi su gg.: d-r Danilo Dimović, predsednik; d-r Velimir Bajkić, potpredsednik; Edo Marković, Damjan Bran-ković, David Noškes, Robert Kronholz, Franc Lakner, Georg Schenker-Angereš i C. H. Gaeng. Članovi nadzornog odbora su gg.: Đoka Čurčin, d-r Emer Tartaglia i d-r Lujo Noškes.

ДРУШТВО ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКУ И ФАБРИКА КАБЕЛА Д. Д., ЗАГРЕБ

Друштво за електротехнику и фабрика кабела д. д., Загреб, основано је 1925 године од стране Братиславске фабрике кабела и Великочечкеречке фабрике шећера. Предузеће је у прво време имало своје седиште у Петров-граду. У току 1927 оно је пресељено у Загреб, пошто су претходно купљене потребне непокретности од Загребачке творнице бачава, која је у то време обуставила своју производњу. И ово се предузеће стално проширује и уса-вршава. Главница, која је првобитно износила 1 мил. дин., повишена је у 1930 години на 3 мил., а у току прошле године на 6 мил. дин. Последње повишење главнице прет-ставља припрему за пројектовано веће проширење фабрике. Иначе, Загребачка фабрика кабела производи жице за изолацију, каблове, изолациони материјал, цевн, бакарне жице, бакарна и челична ужета итд.

Фабрика је у прошлој години била такође добро за-послена, тако да је и финансијски ефекат њеног рада у 1937 био знатно повољнији него у току 1936 или у рани-јим годинама. Управа напомиње у свом последњем извештају да су и изгледи за 1938 годину повољни. Акција око електрификације земље постепено напредује, а с дру-ге стране се ради и на изградњи и усавршавању наше теле-фонске мреже. Све то изискује знатне количине елек-тротехничког материјала, тако да фабрике кабела у За-гребу и Новом Саду стоје пред могућношћу интензивног развитка, па чак и у индустријска предузећа великих ди-мензија.

Главне билансне позиције Друштва за електротехни-ку и фабрике кабела а. д., Загреб, за последње четири године овако изгледају:

Актива	Рачун изравнања			
	1934.	1935.	1936.	1937.
	у хиљадама динара			
Непокретности	6.081	6.131	6.145	6.193
Машине и уређај	6.668	6.764	7.170	7.499
Намештај	38	32	73	62
Роба и материјал	4.519	4.336	4.045	4.560
Дужници	3.906	5.159	4.719	6.027
Ефекти и кауције	—	129	129	129
Благајна	131	265	347	324

Пасива	3.000	3.000	3.000	6.000
Главница	—	100	120	150
Резервни фонд	5.157	5.966	6.816	7.699
Аморти. фонд	12.973	13.530	12.368	9.476
Повериоци	—	—	—	266
Прелазне ставке	—	30	33	49
Пренос добити пр. г.	215	189	291	1.154
Чиста добит тек. г.	21.425	22.815	22.628	24.795

Рачун губитка и добитка

Расходи	1.347	1.632	1.760	2.697
Општи посл. трошк.	1.000	989	1.015	986
Плате	1.096	977	965	787
Камате	88	50	—	—
Ненапл. потр.	181	189	291	1.154

Приходи

Од фабрикације и прод.	3.713	3.837	4.031	5.624
------------------------	-------	-------	-------	-------

Због сталног проширивања продукције на нове ар-тикле, машине и уређаји показивали су такође постепен, али готово сталан пораст. Пре кризе, крајем 1929, ова позиција је била исказана са 4,93 мил., а крајем 1937 она износи 7,5 мил. дин., што значи да је у међувремену повећана за 52% односно за 2,56 мил. Од тога отпада 329 хиљ. на прошло-годишње повећање и 406 хиљ. дин. на повећање из 1935. Код непокретности промене нису биле знатне. Крајем 1937 ова позиција је билансирана са 6,19 милиона према равно 6 мил. дин. у 1929 години. На укупне инвестиције отпада 55,2% целе активе, на дужнике даљих 24,3%, а на залихе робе и материјала 18,4%. Иначе, залихе робе и материјала крећу се готово стално између 4 и 4,5 мил. дин. Ту се ради углавном о сировинама које су потребне за фабри-кацију. Удео готове робе, вероватно, неће бити велики, пошто је фабрикација такве природе, да се не ради много за лагер, него више по поручбини. На интензитет запо-слења фабрике указују промене код дужника. Са преко 6 мил. у 1930 ови су били пали на 3,2 мил. у 1933, после чега показују опет тенденцију пораста и крајем 1937 до-стижу висину од 6 мил. 27 хиљ. дин.

Прошле године је знатно измењена и структура па-сиве, због убичајене дотације Амортизационом фонду и због повишења главнице са 3 на 6 мил. дин. Затим је за 1937 исказана и знатно већа чиста добит. Укупна сопстве-на средства, заједно са фондом амортизације и чистим до-битком, износе 15,05 мил. према 10,26 мил. у 1936. Дакле, повећана су у току прошле године за 4,8 мил. дин. или за скоро 50%. Насупрот томе повериоци су смањени са 12,36 мил. у 1936 на 9,47 мил. дин. крајем прошле године. У вези с тим осетно се поправио и однос између сопствених и ту-ђих средстава. Крајем 1936 на сопствена средства отпада-ло је 45,3% укупног капитала којим предузеће ради, а до краја прошле године тај проценат се попео на 67,1%. Док је још у 1936 и један део инвестиција био финансиран ту-ђим средствима, докле крајем 1937 сопствена средства не покривају само целокупне непокретности, машине и уре-ђај, него и знатан део обртног капитала у ужем смислу.

Брутоприходи од фабрикације и продаје у 1937 су износили 5 мил. 624 хиљ., за 39,5% више него у претходној години. Издаци за плате и камате показују тенденцију опа-дања, а општи пословни трошкови били су у 1937 за скоро 1 мил. дин. већи него у 1936. Преко овог рачуна књиже се такође издаци за порезе и амортизација. Дотација аморти-зационом фонду била је само за 33 хиљ. дин. већа него у 1936. То значи да је повећање општих пословних трошкова изазвано у првом реду већим издацима за порезе и адми-нистрацију. Чиста добит, заједно са преносом од 49 хиљ. из 1936, износи 1 мил. 203 хиљ. дин. За исплату 10% ди-

виденде употребљено је 600 хиљ. дин., за тантијему 135 хиљ., за допацију резервном фонду 120 хиљ., а 348 хиљ. пренето је на нови рачун.

NOVOSADSKA FABRIKA KABELA D. D., NOVI SAD

Potrebni polufabrikati i sirovine za industriju kabela neće se više morati uvoziti; proizvode ih rafinerija bakra u Boru i topionica u Šapcu.

Odluka o proširenju Novosadske fabrike kabela doneta je već u 1936 godini, a izgradnja novih postrojenja, koja je otpočela takođe u 1936, nedavno je dovršena. Potrebni polufabrikati iz bakra i olova ne moraju se više uvoziti. Izgradnjom novih postrojenja Novosadska fabrika kabela je osposobljena da sama izrađuje, polazeći od bakrene sirovine, sve potrebne metalne cevi, šipke i gole bakarne i bronzane žice. Inače, nova postrojenja u Novom Sadu pretstavljaju poslednju reč tehnike, a podignuta su uz saradnju raznih firmi poznatog svetskog koncerna »Felten & Guilleaume« iz Kelna, koje su Novosadskoj fabrici kabela stavile na raspoloženje svoje dugogodišnje tehničko iskustvo na tome polju.

I ostale instalacije Novosadske fabrike kabela su najmodernije. Dovršene su 1932 godine. Do 1928 ova fabrika nije uopšte postojala, odnosno ona je postojala samo kao prodajna organizacija pomenutog koncerna »Felten & Guilleaume«. U 1928 godini dotadašnje novosadsko zastupstvo ovog koncerna reorganizovano je i pretvoreno u samostalnu fabriku, uz učešće domaćih kapitalista i inženjera. U ono vreme mnogo se govorilo o izvođenju velikih elektrifikacionih radova, u Jugoslaviji, a i tadašnje povoljne opšte prilike opravdavale su optimističko gledanje na razvoj događaja. Međutim, u narednim godinama, kao što je poznato, situacija se brzo promenila i pogoršala. Razume se, da u godinama opšte privredne stagnacije ni poslovanje Novosadske fabrike kabela nije moglo da bude zadovoljavajuće.

Tek u 1936 zaposlenost Novosadske fabrike kabela bila je bolja, blagodareći povećanju građevinske delatnosti, a delom i državnim porudžbinama. U toku prošle godine tražnja za proizvodima Fabrike pokazivala je i dalje tendenciju porasta. Doduše, preduzeće je i u toku 1937 bilo primorano da se bori protiv nemačke konkurencije. Međutim, kod izolovanih i golih bakarnih vodova ovaj pritisak je povremeno ipak popuštao, jer nemačke firme nisu mogle da vrše redovne isporuke zbog nestašice sirovina. Na taj način je i prošlogodišnje poslovanje Novosadske fabrike kabela završeno ipak sa znatno povoljnijim rezultatom.

Račun izravnjanja

Aktiva	1934	1935	1936	1937
	u hiljadama dinara			
Zgrade sa zemlj.	6.936	6.941	7.036	9.930
Mašine, alat, pribor	7.072	7.128	7.969	13.674
Nameštaj	18	14	9	4
Sirovine i roba	3.712	3.012	4.204	4.368
Dužnici	5.194	7.553	7.062	6.251
Hartije od vrednosti	34	34	34	34
Gotovina	24	11	7	249
Pasiva				
Glavnica	3.000	3.000	3.000	3.000
Opšti rez. fond	44	146	297	390
Fond kurs. razl. dev.	—	—	2.033	1.997
Amort. fond stanb. kuće	31	37	42	43
Amort. fond fabr. zgr.	1.231	1.432	1.637	1.935
Amort. fond mašina	3.016	3.981	5.080	6.899
Zbir sopstv. sredstava	7.322	8.596	12.089	14.264
Poverioci	15.524	15.929	13.975	19.815

Čista dobit	109	167	258	431
Zbir bilansa	22.955	24.693	26.322	34.510

Račun gubitka i dobitka

Rashodi				
Troškovi poslovnj	1.264	1.187	1.218	1.398
Porezi	477	655	1.233	1.848
Kamata	942	400	533	517
Otpisi-amortiz.	1.045	1.117	1.313	2.121
Nenapl. potraž.	—	25	—	—
Čista dobit	109	167	258	431
Prihodi				
Bruto dobit fabr.	3.794	3.611	4.433	6.162
Dobit po dobavnim posl.	—	—	81	87
Kursna razl. dev.	—	—	—	36
Napl. otpis. potraž.	—	—	25	—
Prihod kuće stanb.	—	—	17	6
Prenos dobiti iz ran. god.	43	—	—	25
Zbir prihoda	3.838	3.611	4.555	6.316

Zbir bilansa krajem 1937 iznosi 34,5 mil. i veći je za 8,2 mil. din. nego u prethodnoj godini, a u odnosu na 1934 porastao je za skoro 12 mil. din. odnosno za 50%. U pasivi ovo povećanje je izazvano porastom poverilaca i fondova. Krajem 1937 poverioci su bilansirani sa 19,8 mil. prema 13,9 mil. u prethodnoj, 15,9 mil. u 1935 i 15,5 mil. u 1934 god. Dakle, povećanje poverilaca od 1934 do kraja 1937 iznosi 4,3 miliona. U istom razdoblju fondovi preduzeća su porasli sa 4,32 na 11,26 miliona, dakle, za skoro 7 mil. din. Od toga otpada 4,6 mil. din. na povećanje amortizacionih fondova, 350 hilj. na porast opšteg rezervnog fonda i oko 2 mil. din. na fond kursne razlike deviza. Uprkos ovako snažnom porastu fondova, sopstvena sredstva ne pokrivaju još sve investicije.

U toku poslednje dve godine, a naročito u 1937, bile su i nove investicije vrlo znatne. Krajem 1937 ukupne investicije su iskazane sa 23,6 mil. prema 15 mil. u prethodnoj i 14,07 mil. din. u 1935. Mašine su već amortizovane sa preko 50%. To je vrlo povoljno, jer je preduzeće snabdeveno samo najmodernijim i najnovijim mašinama. U aktivi imamo još dve interesantne pozicije: dužnike i zalihu robe i sirovina. Dužnici su u 1936 u odnosu na prethodnu godinu bili opali za 500 hilj., a u 1937 su smanjeni za daljih 800 hilj. din., na 6,25 mil. Nasuprot tome zalih sirovina i robe, koja je bila pala sa 3,7 mil. u 1934 na 3 mil. u 1935, opet raste i krajem 1937 iznosi 4,36 mil. din. To je jednim delom posledica poskupljenja sirovina.

Brutoprihod od fabrikacije iznosi 6,16 miliona, za 39% više nego u prethodnoj, odnosno za oko 70% više nego u 1935 ili 1934 godini. Na strani rashoda vidimo da je povećanje troškova srazmerno neznatno. Poslovni troškovi u 1937 iznosili su 1,4 mil., samo za oko 200 hilj. din. više od prosečnih troškova u toku poslednjih 5 godina. Izdaci za kamatu su čak i znatno smanjeni, iako poverioci pokazuju tendenciju porasta. U 1937 fabrika je izdala za kamatu 517 hilj. prema 533 hilj. u 1936 i 942 hilj. din. u 1934. Jedino »porezi« pokazuju snažnu tendenciju porasta. U 1937 iznosili su 1,84 mil., za 50% više nego u prethodnoj, tri puta više nego u 1935 odnosno oko 4 puta više nego u 1934 godini. Za amortizaciju izdvojen je iznos od 2,12 mil. prema 1,3 mil. u 1936 g. Čisti dobitak iznosi 431 hilj. din. Od toga je upotrebljeno: za 5% dividendu 150 hilj., za povećanje opšteg rezervnog fonda 50 hilj., za dotaciju novoosnovanom fondu za radničko socijalno unapređenje 100 hilj., za tantiјemu 40 hilj., a ostatak od 91 hilj. din. prenet je na novi račun.

ВЕЛИКОКИКИНДСКА ЦЕНТРАЛНА ШТЕДИОНИЦА Д. Д., ВЕЛИКА КИКИНДА

Као што је то био случај код свих локалних провинцијских банака, и Великокикиндска централна штедионица је давала кредите земљорадницима. Међутим, износ ових кредита, срећом, није био толико да би банци с те стране могла запрети нека озбиљна опасност. Ако томе додамо да она има врло способну и необично обазриву управу и да је ликвидност њене активе увек била на потребној висини, биће нам сасвим јасно, да је код Великокикиндске централне штедионице и банкарска криза сразмерно доста лако преброђена.

Заштитом се Штедионица није никада користила. Иначе, ни питање рентабилитета није овде никада претстављало нерешљив проблем, тако да код Великокикиндске централне штедионице није никада изостала ни исплата дивиденде. Чиста добит у годинама банкарске кризе била је, додуше, мања него раније, али су се постигнути пословни резултати, с обзиром на тешке прилике, могли сматрати као потпуно задовољавајући.

У нашим ранијим анализама биланса имали смо већ прилику да констатујемо, да је Штедионица основана још 1911 године. Првобитна главница је износила 250 хиљ. круна. Она је неколико пута повећавана, последњи пут у 1928 години — на 3 милиона динара. За експанзију Штедионице и развој њеног пословања била је нарочито значајна фузија са Великокикиндском трговачком и кредитном банком, која је извршена 1924 године.

Ево биланса Великокикиндске централне штедионице за 1937 и три претходне године:

Активa	1934	1935	1936	1937
Благајна, девизе		у хиљадама динара		
валуте и банке	1.152	1.587	2.522	5.474
Хартије од вредности	312	307	306	306
Менице	14.880	14.980	13.238	11.571
Разл. на земљ. дуг.	—	—	—	660
Дужници по тек. рач.	5.685	5.056	4.756	4.311
Хипотекарни зајам	—	—	—	488
Пасива				
Главница	3.000	3.000	3.000	3.000
Фондови	1.330	1.360	1.390	1.420
Улози	16.400	16.358	15.269	17.512
Реесконт	1.034	941	900	600
Разна пасива	86	91	83	64
Чиста добит	180	180	180	215
Збир биланса	22.030	21.930	20.822	22.811
Дивиденда	4%	4%	4%	5%
Расходи				
Камата	753	609	558	478
Порези, прирези	100	128	29	17
Плате	239	227	210	204
Трошкови	103	96	96	92
Отписи ненапл. потр.	128	70	26	51
Чиста добит	180	180	180	215
Приходи				
Камата	1.120	1.085	891	867
Провизије и разни	380	224	207	190
Пренос добити	2	1	1	—
Збир прихода	1.502	1.310	1.099	1.057

Пре банкарске кризе, крајем 1930, збир биланса, који је идентичан са банчиним обртним капиталом, износио је

32,94 мил. Од тога је отпадало око 4 мил. на главницу и фондове и 26,34 мил. дин. на улоге. До краја 1934 Штедионица је својим улагачима била исплатила око 10 милиона дин., чиме је на видан начин показала велику мобилност својих пласмана. Иначе, највећи одлив улога био је оведе у 1932 и 1933. После 1933 било је такође извесног подизања улога, али то није више имало везе ни са паником улагача нити са неповерењем према Штедионици. То је била последица максимирања каматних стопа. Неки већи улагачи повлачили су свој новац из банке, да би га уложили у послове који су им обезбеђивали повољније укамаћење од онога који им банка, с обзиром на постојеће прописе, сме да одобри. Нарочито су се подизале куће и куповала земља. У прошлој години, уместо одлива, дошло је опет до повећања улога за преко 2 мил., на 17,5 мил. дин. У вези с тим порастао је и збир биланса Штедионице на 22,8 мил. Штедионица се служи и реесконтом код Народне банке. Крајем 1937 ова позиција је исказана са 600 хиљ. према 900 хиљ. дин. у 1936 и 1,22 мил. крајем 1933, када је реесконт показивао рекордно стање. Као што се види из горње таблице, улози су сада, као и раније, далеко најважнији извор обртног капитала.

Великокикиндска централна штедионица није ни у најтежим моментима банкарске кризе престала са давањем нових кредита. Међутим, разуме се да је увек посвећивала највећу пажњу како сигурности, тако и ликвидности својих пласмана. Највећи део подељених кредита обезбеђен је хипотеком. У току последње две године Штедионица је настојала да своју кредитну делатност још јаче развије. У вези с тим она је опет одобравала краткорочне трговачке кредите и у већим износима. У појединим случајевима помагала је кредитом и екоме, и то само оне који су познати из прошлости као солидни и потпуно поуздани. Земљорадници који су се користили заштитом сматрани су и овде, као што је то и разумљиво с обзиром на рђаво искуство, неспособнима за нове кредите. Нешто преко 50% банчиног обртног капитала пласирано је у „менице“, које су у 1937 билансиране са 11,57 мил. према 13,24 мил. у претходној и 17,83 мил. у 1930 г. Дужници по текућим рачунима, који су у 1930 били исказани са 11,84 мил., редуцирани су до краја 1937 на 4,3 мил.

Одмах расположива средства, која се састоје из готовине и потраживања код банака, износе 5,47 мил., за непуна три мил. више него у 1936. Тиме би се могло одмах исплатити преко 30% свих туђих средстава.

Рентабилност пословања је такође нешто побољшана. Међутим, док се не промене одредбе о максимирању каматних стопа, ни издалека се неће моћи постизати пословни резултати слични онима из добрих година пре банкарске кризе. Бруто-приходи у 1937 износили су 1,05 мил. (према 3,4 мил. у 1930). Бруто-приходи се, у ствари, још увек смањују. То је неизбежна последица обарања каматних стопа и мањег пословног волумена. Међутим, управи Штедионице је пошло за руком да знатно компримира и све расходе. Чиста добит за 1937 исказана је са 215 хиљ. дин. (према 180 хиљ. у 1933, 1934, 1935 или 1936 и 808 хиљ. дин. у 1930 год.). Дивиденда је 5% према 4% годишње у току 4 претходне године.

У управи су г. г.: д-р Лајош Жирош (претседник), Гавра Будишин, д-р Павле Лазић, д-р Светислав Михајловић, Ника Милић, Вилим Рајх, д-р Иван Веселиновић и д-р Леополд Волф. Чланови Надзорног одбора су г.г.: Комненовић Милић, Јулије Лев и Милан Пецић. Генерални директор је г. Макса Гутман.